

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцент кафедри фінансів Урікової Оксани Михайлівни на дисертацію Карп'як Анастасії Орестівни на тему: «Функціонування та розвиток інформаційних технологій на основі ціннісного підходу», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

На даному етапі розвитку глобального інформаційного суспільства, яке характеризується суцільною цифровою трансформацією всіх галузей народного господарства, виникненням нових форм транскордонного руху капіталів, товарів та послуг, постає актуальне завдання функціонування та розвитку ринку інформаційних технологій.

Розвиток інформаційних технологій та їх активне впровадження у функціонування підприємств на даний момент є ключовими факторами формування прибутку в сучасній економіці.

ІТ-підприємства на сьогоднішній день розробляють та впроваджують інформаційні технології в економіку, політику і суспільні процеси.

Тому визначення факторів, що впливають на розвиток ринку інформаційних технологій, ціннісні критерії ефективності інформаційних технологій є важливими при формуванні стратегій як на державному, так і корпоративному рівнях.

У дисертаційній роботі запропоновано теоретичне обґрунтування ціннісного підходу в оцінці ефективності функціонування та розвитку підприємств ринку інформаційних технологій.

2. Структура роботи

Дисертація складається з трьох розділів, в яких логічно та послідовно, з вичерпною повнотою, на високому науково-дослідницькому рівні досліджено діяльність ІТ-компаній та інформаційні технології, які вони впроваджують в економіку, як важливу складову розвитку національної економіки.

У першому розділі подано теоретико-методологічні основи функціонування ринку інформаційних технологій, класифіковано чинники, які впливають на формування та розвиток інформаційних технологій.

У другому розділі досліджено методи нечіткої статистики при прогнозуванні розвитку ринку інформаційних технологій. Сформовано та опрацьовано банк даних стосовно елементів бізнес-моделей 242-х компаній-брендів в ІТ-галузі на основі комплексних показників підприємств. Зібрані та опрацьовані дані дали можливість комплексно опрацювати показники ефективності ІТ-компаній, провести на їх основі групування ІТ-підприємств методом кластеризації та оцінити ефективність ведення бізнесу ІТ-компаніями.

Виявлено закономірності функціонування українських ІТ-підприємств на основі системного аналізу та класифікації за показниками діяльності та їх ефективності. Оскільки ІТ-галузь постійно розвивається і щорічна потреба в нових фахівцях становить 30-50 тис. осіб, в роботі розглянуто питання підготовки майбутніх фахівців закладами вищої освіти та виявлено тісний кореляційний зв'язок між рівнем розвитку регіональних ринків інформаційних технологій та якістю підготовки ІТ-фахівців закладами вищої освіти в регіонах.

У третьому розділі розроблено механізм оцінки цінності підприємства на основі кластерного аналізу елементів його бізнес-моделі, яка базується на використанні методу ліктя, методу спрощеної оцінки силуету та методу «Fuzzy expert» на основі теорії нечітких множин та запропоновано інструменти активізації державного регулювання розвитку галузі інформаційних технологій з ціннісних позицій.

Висновки дисертаційної роботи містять результати наукових положень та практичну цінність роботи для функціонування та розвитку інформаційних технологій на основі ціннісного підходу.

Список використаних джерел та посилань на них у тексті дисертації свідчить, що під час роботи було системно проаналізовано та досліджено ринок інформаційних технологій на основі досліджень провідних вчених світу та статистичних даних ІТ-компаній.

Теоретичні та практичні результати дисертаційної роботи достатньо висвітлені у публікаціях у фахових наукових журналах та науково-технічних і, зокрема, міжнародних конференціях.

3. Наукова новизна дисертаційної роботи

Вперше запропоновано системний метод до оцінювання цінності в ринковому середовищі як споживача інформаційного продукту, так і об'єкта (підприємства) його продукування, що дозволило, на відміну від традиційних поглядів подати цінність в інтегральному вигляді, який забезпечує оптимізацію процедури вибору алгоритму процесу управління цінністю в ІТ-сфері з урахуванням кількісних та якісних показників.

Вдосконалено та теоретично обґрунтовано використання ціннісного підходу для проведення оцінки ефективності функціонування підприємств інформаційних технологій. Створено інструментальний апарат для оцінки, структуризації та оптимізації процесу вибору і розвитку діяльності ІТ-компаній на ринку.

Отримало подальший розвиток поняття цінності підприємства з точки зору попереднього вибору бізнес-моделі, яка впливає на вибір кінцевого споживача та кінцевий продукт ІТ-підприємства. Отримав подальший розвиток метод встановлення вагових коефіцієнтів «Fuzzy expert» на основі теорії нечітких множин для визначення факторів впливу на розвиток ІТ-галузі.

Здійснено оцінку ефективності застосування окремих підходів ведення бізнесу на основі використання методів групування та кластеризації.

Проведені наукові дослідження та одержані результати забезпечили вирішення завдання розроблення теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо економічного оцінювання цінності підприємства та управління його діяльністю на основі ціннісного підходу.

4. Методи дослідження, використані в дисертаційній роботі в ході наукового дослідження використовувались такі основні методи: метод графічної оцінки, кореляційний аналіз, метод експертної оцінки, нечітке логічне моделювання, факторний метод та кластерного аналізу.

5. Зауваження до дисертації

1. В аналізі масштабу підприємств української ІТ-галузі не надано даних і, відповідно, не враховано вплив на ефективність функціонування ІТ-підприємств України механізму реєстрації ІТ-фахівців через ФОП-ів.

2. У другому розділі дисертації в процесі кластеризації ІТ-підприємств для оцінки цінності цифрових послуг відсутні фінансові показники економічної діяльності ІТ-підприємств як основного фактору розвитку і планування ІТ-індустрії.

3. При проведенні експертної оцінки факторів, які формують цінність компанії на українському ІТ-ринку, відсутні дані іноземних компаній та фахівців ІТ-ринку про рівень інформаційних технологій та продуктів, розробленими українськими компаніями.

4. Кластеризація як метод оцінювання об'єкта у бізнес-моделі, у другому розділі, поданий дуже детально, що в принципі не вимагається структурою дисертації, так як ґрунтовно описаний в публікаціях автора і можна було скористатись посиланням на публікації.

5. В тексті роботи трапляються граматичні помилки та неточності.

Відзначені зауваження не впливають на загальну, безперечну, позитивну оцінку дисертаційної роботи, так як робота має завершеність, а одержані наукові результати є новими.

ВИСНОВКИ

1. Дисертаційна робота за змістом є завершеним науковим дослідженням, що містить нові науково-обґрунтовані результати, важливі на сучасному етапі функціонування та розвитку ринку інформаційних технологій і цілком відповідає вимогам паспорту спеціальності 073 – Менеджмент.

2. Отримані результати, методи та бізнес-моделі у поєднанні з інструментами активації державного регулювання розвитку галузі інформаційних технологій формують теоретико-методичні положення та практичні рекомендації економічного оцінювання цінності підприємства та управління його діяльністю, що визначено предметом дисертаційного

дослідження. Отже, поставлені наукові завдання розв'язано в повному обсязі, мета дослідження досягнута.

3. За науковим рівнем, практичною цінністю, апробацією та публікаціями дисертаційна роботи відповідає п. 9, 10 та 12 вимог «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Карп'як Анастасія Орестівна заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Рецензент

кандидат економічних наук, доцент

кафедри фінансів

Національного університету

«Львівська політехніка»

О.М. Урікова

Підпис доцента Урікової О.М. засвідчую,

Вчений секретар

Національного університету

«Львівська політехніка»

Р.Б. Брилинський